

Inrichtingsplan & beeldkwaliteit

Wierdenseweg, Enter

Opdrachtgever:

H. Ter Harmsel
Wierdenseweg 27
7468 PX Enter

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
Brink 4a
7981 BZ Diver
T (0521) 32 44 00
F (0521) 32 44 01
E noord@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

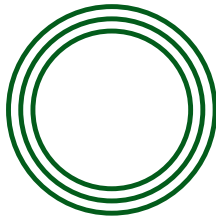
Datum:	September 2013
Projectleider:	Henk Scheven
Opgesteld door:	Jantine Schinkelshoek

Inrichtingsplan & beeldkwaliteit

Wierdenseweg, Enter

Afbeelding 1. Zicht vanaf de Elsgraven richting het zuidwesten

INLEIDING

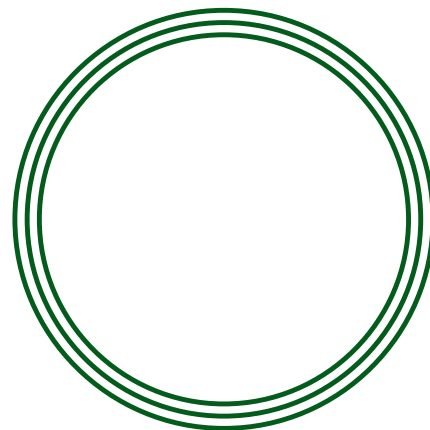
1.1 Agrarische bestemming wordt wonen

Aan de Wierdenseweg ligt een agrarisch perceel. Dit perceel grenst aan het eigendom van mijnheer Ter Harmsel. Mijnheer Ter Harmsel wil op dit agrarische perceel een woning bouwen. Hiervoor is een bestemmingsplanwijziging nodig.

Ter onderbouwing van de ambities van mijnheer Ter Harmsel, is een landschappelijke schets opgesteld. Deze schets wordt in deze rapportage beknopt onderbouwd. Hierdoor wordt inzichtelijk welke landschappelijke consequenties en kansen dit plan oplevert.

1.2 Voortraject

Voorafgaand aan deze schets heeft Het Oversticht een advies geschreven. De constatering die Het Oversticht deed, corresponderen met de onderliggende schets, de uitwerking is echter anders genuanceerd.

Omgevingsvisie: Natuurlijke laag

Legenda

- Dekzandvlakte en rug
- Beekdal en natte laagte

Omgevingsvisie: Laag van het agrarisch cultuurlandschap

Legenda

- Jonge heide- en broekontginningslandschap
- Oude hoevenlandschap

Afbeelding: Uitsnedes van kaarten uit de Omgevingsvisie Overijssel

ANALYSE

Landschapsbeleving: tussen coulissen door

Afbeelding: Het landschap wordt voornamelijk beleefd vanaf de Wierdenseweg

Afbeelding: Coulissen van het landschap werpen zichtblokkades en spannende doorzichten op vanaf de Wierdenseweg. Het projectgebied is deels zichtbaar.

2.1 Provinciale uitgangspunten

De provincie Overijssel heeft in de Omgevingsvisie uit 2009 richtlijnen voor de ontwikkeling in haar provincie vastgesteld. Deze richtlijnen worden hieronder opgesomd voor het projectgebied aan de Wierdenseweg.

2.1.1 Natuurlijke laag

In de Omgevingsvisie benoemt men het projectgebied als 'beekdal of natte laagte' tussen hogere 'Dekzandvlakte en ruggen'. Richtlijnen die de provincie meegeeft voor ontwikkelingen in dit gebied zijn:

Bijdrage leveren aan extra ruimte voor dynamiek van het stromende water en het vasthouden van water.

2.1.2 Laag van het agrarische cultuurlandschap (landschapstypen)

Het projectgebied ligt in het Jong heide- en broekontginningslandschap. Dit landschap kenmerkt zich door:

- Openheid;
- Rationele vormgeving;
- Strakke landschapselementen;
- Burgererven;
- Coulissen.

De kernwaarden worden in de schets gerespecteerd en waar mogelijk versterkt.

Ontwikkelingen dragen deze bij aan behoud en versterking van de dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken en waterlopen en ontginningslinten met erven en de kenmerkende ruimtematen.

2.2 Gemeentelijke uitgangspunten

2.2.1 Landschapsonwikkelingsplan

Het Landschapsonwikkelingsplan van de gemeente Wierden geeft aan dat het ontginningslandschap zich kenmerkt door:

- hun (relatief) grotere schaal;
- rechte (beplante) wegen;
- regelmatige verkaveling;
- verspreide bebouwing;
- De erven zijn merendeels naar de weg gericht en kennen een rationele opbouw in de opstallen en de beplanting.

Ook deze kenmerken worden in de schets overgenomen als uitgangspunt.

2.2.2 Advies Oversticht

Het Oversticht heeft een advies uitgebracht aan de gemeente. Dit advies wordt grotendeels overgenomen in de erfinrichting.

Afbeelding 2. Zicht op de Wierdenseweg vanaf het noorden

SCHETS

3.1 Ontginningslandschap versterken

De kernwaarden worden in de schets gerespecteerd en waar mogelijk versterkt.

- De openheid wordt versterkt;
- Het erf krijgt een rationele vormgeving;
- De coulissen worden aangezet.

3.2 Spelen met de coulissen

Als concept voor het inrichtingsplan wordt gebruikt gemaakt van de coulissenwerking van het landschap. Landschappelijke structuren die de coulissen vormen, worden onderhouden en versterkt.

3.2.1 Erf in de nis van groen kader

Het erf claimt de scherpe hoek achterin het perceel. De woning en het bijgebouw zijn gekoppeld en georiënteerd op de Wierdenseweg. Privacy en leef tuin bevindt zich aan de kant van de watergang Entergraven en de singels.

3.2.2 Erf met twee gezichten

Het erf kent hierdoor twee kanten: een landschappelijke kant en een privékant. De landschappelijke kant richt zich naar de Wierdenseweg (het zuiden) en richting het westen. De landschappelijke ingrepen zijn grof en eenvoudig. De oost en de noordkant bieden meer privacy en beslotenheid. Ingrepen zijn hier klein van schaal en rijk in detaillering.

3.2.3 Landschap tot aan de gevel

De landschappelijke kant is de zuid- en oostkant van het perceel. Deze bestaat uit de inrit, de weide en de 'voortuin' is sober en landschappelijk.

Het landschap komt hier tot aan de gevel. Ingrepen in het landschap zijn groots en eenvoudig. Bijzondere doorkijkjes en openheid zijn hier de thema's.

Het geheel valt in een verstevigd groen kader.

LEGENDA

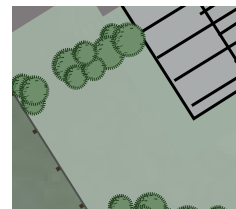
Boom:

Aan te planten

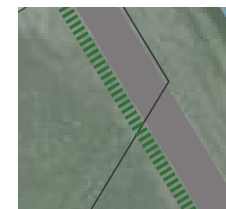

Boom:

Bestaand

Heesters

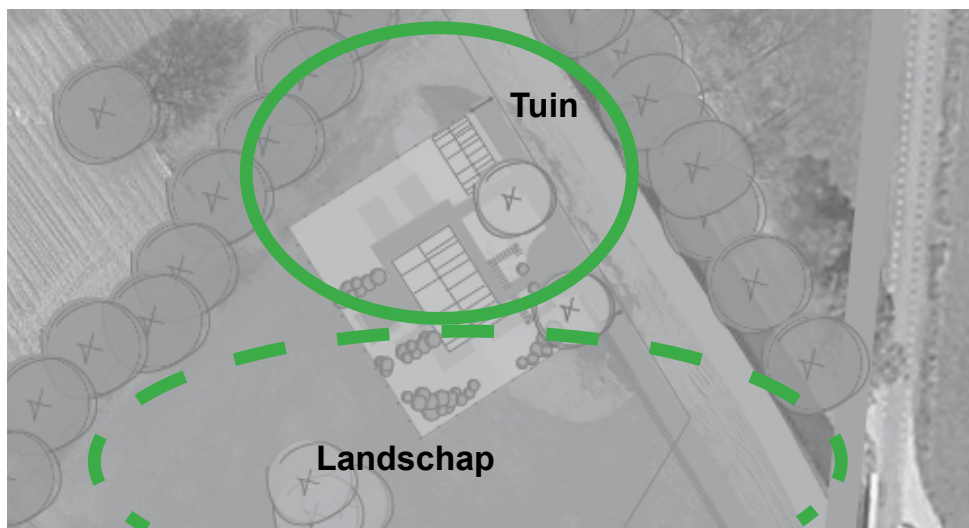

Haag

Oriëntatie erf

Een erf met twee gezichten

3.3 Landschapselementen

Hieronder worden alle landschappelijke ingrepen uit de inrichtingsschetsen besproken.

3.3.1 Landschappelijk frame versterkt

Singel verstevigen

De singel aan de zuidrand wordt verstevigd door de aanplant van zomereiken langs het zandpad (lopend van de Wierdense weg naar het westen). Het gaat om 6 bomen.

Haag verankerd huis met Wierdenseweg

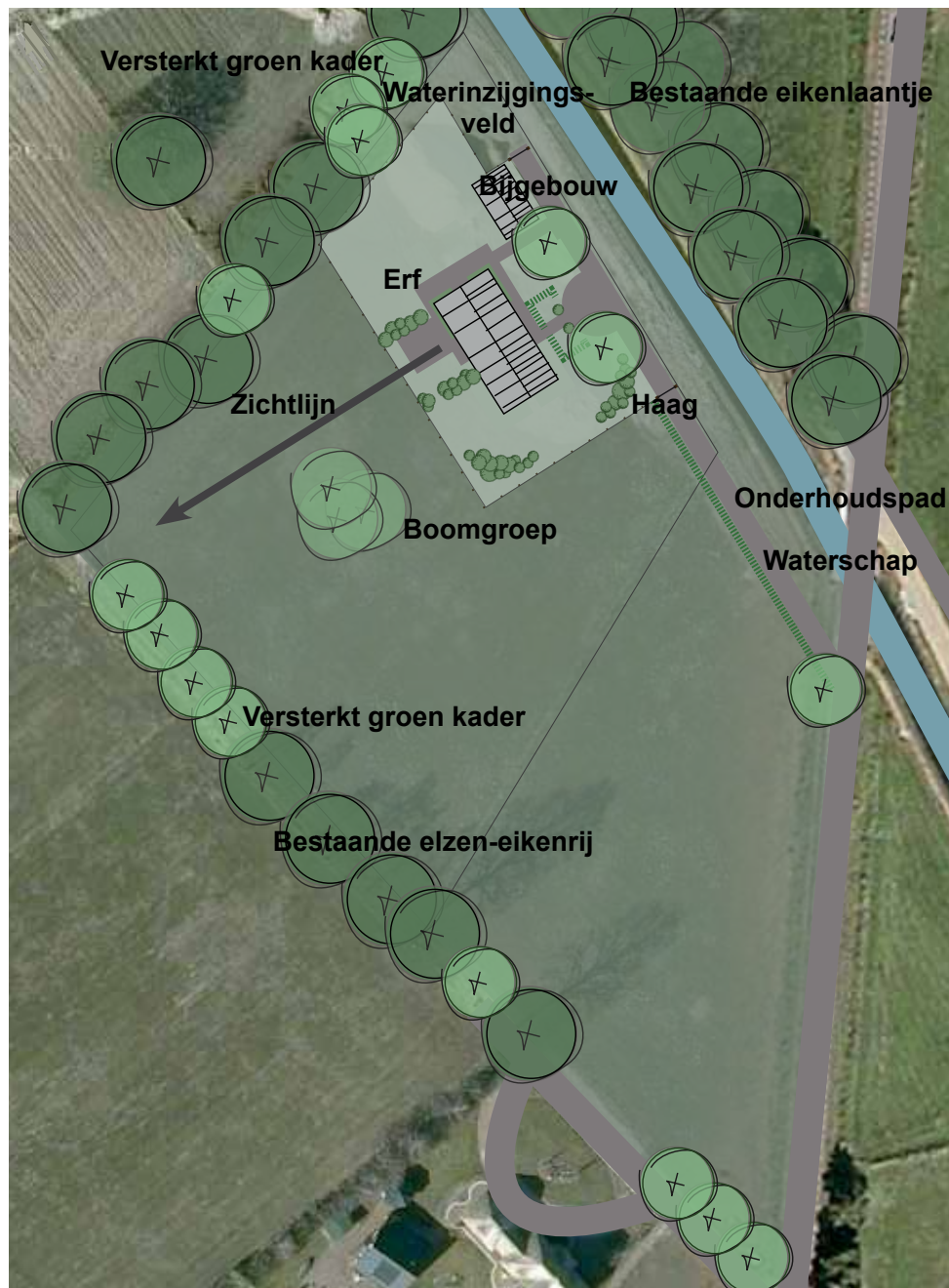
Een enkelzijdige haag naast de zuidkant van de oprit verbindt het huis met de weg. De haag is 1.2 meter hoog en 1 meter breed. De haag kan bestaan uit beuken (*fagus sylvatica*).

Desgewenst kan ook gekozen voor een lossere haag (met hogere ecologische waarde). Deze haag bestaat uit een mengsel van meidoorn (30%), veldesdoorn (30%), sleedoorn (20%), aanvullen met rozen (*rosa rubiginosa*, *rosa glauca* en *rosa pimenellifolia*) en kamperfoelie.

Als onderbegroeiing kan een verwilderend bolgewas (sterhyacint, bosanemoon, vingerhelmbloem) en smeerwortel gepoot worden. Hierdoor is de haag ieder moment van het jaar boeiend.

Inrichtingsvisie perceel

Oprit

De oprit bestaat uit twee bestratingsbanen met daartussen gras. Dit geeft een landelijk karakter aan de oprit. Deze oprit onderscheidt zich van alle andere entrees in de buurt en is herkenbaar.

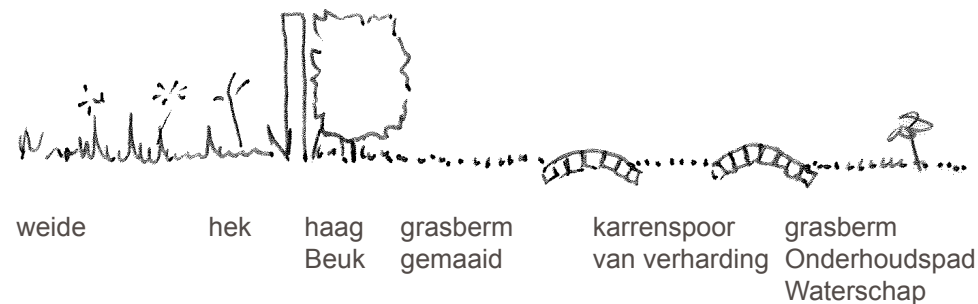
Raster

Het raster om de weide is eenvoudig en bestaat uit eikenpalen met daartussen draadwerk.

Waterinzijgingsveld

Aan het eind van de oprit ligt een veld (10X30 meter) waarin water kan inzijgen voordat het het perceel verlaat. Dit veld verbindt de weide aan de westkant van de woning met het bijgebouw. Zo kan eventueel hobbyvee zich vrij bewegen van binnen naar buiten.

Doorsnede oprit

Enkele grote ingrepen versterken de groene kaders. Zoals de haag, de boomgroep en de singel aan de zuidkant.

Het erf kent een duidelijke privé-kant en een landschapskant. De schaal van het privédeel is klein en ingrepen gedetailleerd.

3.3.2 Landschappelijke kant

Boomgroep

Een boomgroep van drie beuken markeert de overgang van open weide naar erf. Het versterkt vanuit de woning een perspectivische werking.

Solitaire boom

De solitaire boom bij de ingang markeert de oprit heel subtiel. De boom kan uitgroeien tot monumentale boom, omdat er geen bomen omheen groeien. Een beuk kan het gewenste eindbeeld bereiken.

Heestergroepen geven privacy

De heestergroepen aan de zuidwest- en zuidoostkant bieden privacy en luwte. Ze plaatsen het huis in een groen frame, waardoor het verankerd raakt op de plek. De heesterwolken hebben een hoge sierwaarde. Te denken valt aan heesters zoals Gelderse roos, hulst, sleedoorn, framboos en kamperfoelie. De heesters worden eens in de vier jaar gesnoeid, zodat zij nooit groeien worden dan 3 meter.

3.3.3 Privé kant

Hek markeert het erf

Het hek -direct bij het huis gelegen- vormt de ingang van het erf en het eindpunt van de oprit. Het hek is van hout gemaakt en past in de stijl van het huis.

Formele voortuin

De oostkant vormt de entree van het huis. Via de oprit ga via deze kant de tuin en het huis in. Deze tuin heeft een sober, formeel en strak karakter. Hagen, bestrating, grassen en gazon vormen hier de groene setting van het huis.

Hagen in de voortuin

De hagen begeleiden de bezoeker naar de voordeur. De haag bestaat uit beuk.

Bomen in de voortuin

Twee bomen markeren het erf aan de kant van de oprit. De bomen bestaan uit lindes.

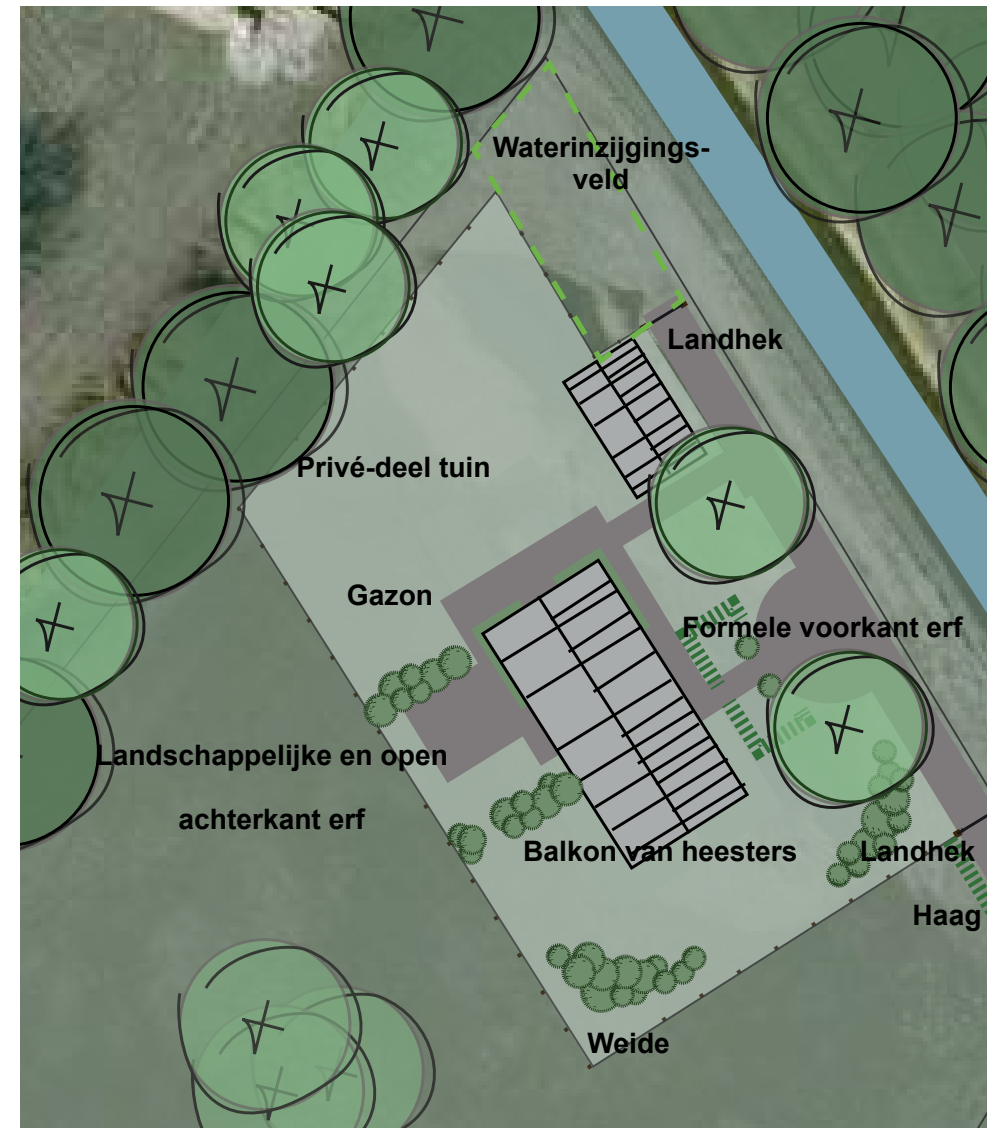
Bestrating voortuin

De voortuin bestaat uit een vlak bestrating bestaande uit keitjes of gebakken klinkers.

Bestrating achtertuin

De bepading van de achtertuin bestaat uit gebakken klinkers.

Inrichtingsvisie erf

Oprit als veldweg

Oprit: Gebakken klinkers of basalt stenen als karrensporen met een grasbaan in het midden. Omlijst door haag (westkant), singel (oostkant) en beek.

Voortuin formeel, strak en sober

Voortuin: Goede bestrating van gebakken klinkers of basalt stenen. Formele ingrepen zoals hagen, strakke borders van buxus of grassen. Enkele bomen en twee heesters. De voortuin straalt rust, groene weelde en eenvoud uit. Symmetrie is hierin van belang.

Westelijke en noordelijke zijtuin: privé, weelderig en in contact met het landschap

Privé-tuin: Weelderige en speelse borders vormen de lijst van het uitzicht naar het landschap. Buxusborders breken het zicht en de wind. Beschut ligt een tuin en woonplek.

Het hoofdstuk Beeldkwaliteit is gebaseerd op de Welstandsnota 2010 van de gemeente Wierden. Ook het advies van de Ervenconsulent is hier leidend.

4.1 Eindbeeld landschap: formeel en informeel

Aan de west en zuidkant loopt het landschap tot aan de gevel. Weide, solitaire bomen, boomgroepen en hagenstructuren bepalen hier het eindbeeld.

Aan de oost en noordkant van de woning ligt de tuin. De eindbeelden voor de voor- en achtertuin zijn verschillend. De voortuin is formeel, strak en sober. De achtertuin is informeel, weelderig en besloten.

Materialen die gebruikt worden in het landschap zijn in hoofdstuk 3 al deels benoemd. De hekken en hekwerken zijn van hout, de bestrating bestaat uit gebakken klinkers of basaltblokken.

Erf in groene coulissen

Materiaalgebruik: Bestrating: gebakken klinkers

Bestrating bestaat uit gebakken klinkers, basaltstenen, eventueel in combinatie met veldkeien.

Materiaalgebruik: Erfafscheiding: eikenpalen met raster

Materiaalgebruik: Erfafscheiding: houten hek

De hekken en hekwerken bestaan uit hout. Onbeschilderd of geschilderd in gedekte kleuren passend bij het houtwerk van de woning.

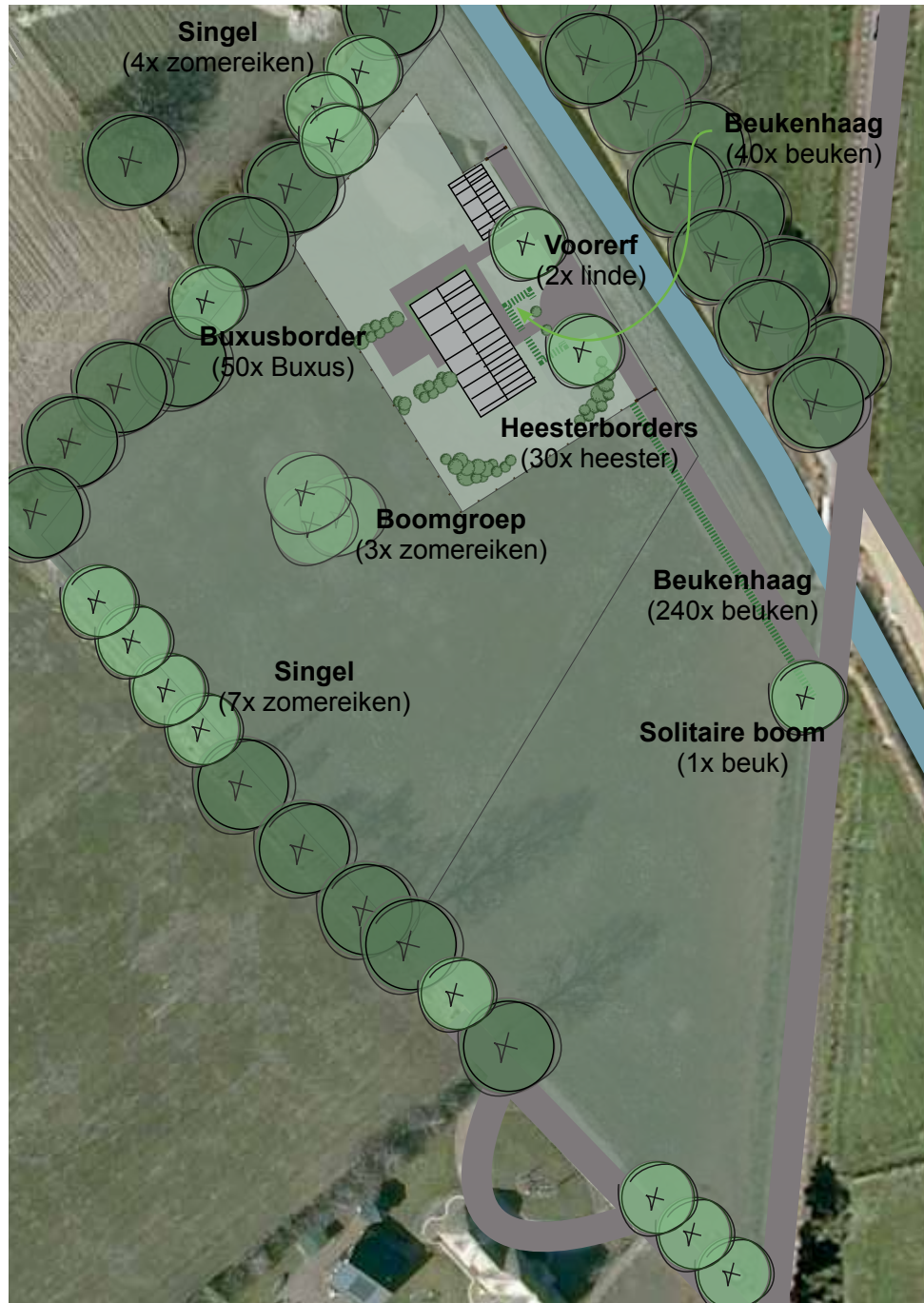
Materiaalgebruik: Beplanting

De beplanting is inheems en typisch voor een erf in een ontginningslandschap.
Van links naar rechts van boven naar beneden: Eiken, lindes, beukenhaag, buxusborders.

Materiaalgebruik: Beplanting

Boven: hulst en Gelderse roos (heesterborder)
Beneden: Solitaire rode beuk (entree).

Materiaalgebruik: Architectuur: gebruik steen

Het exterieur van de gebouwen zijn voor 50% opgetrokken uit steen. Aan de voor- en zijkant van de woning (zuid- en oostkant van de woningen zijn de gevels onderbroken door klassieke raampartijen.

Aan de west- en noordkant zijn de gevels meer open. Er wordt hier meer glas gebruikt. Dit biedt schitterende vergezichten over het landschap.

Beelden uit archief, van Gerben Homan, Metz architecten

4.2 Eindbeeld woning: architectuur

In de beeldkwaliteit worden enkele randvoorwaarden in de vormgeving en materialisatie genoemd die voor alle gebouwen gelden. Door deze randvoorwaarden helder te benoemen, ontstaat een geheel van gebouwen en erf, zonder dat de creativiteit van de betrokken architect belemmerd wordt.

Het huis gaat op in zijn omgeving door gebruik van neutrale kleuren en materialen. Oorspronkelijke streekeigen architectuur is het uitgangspunt voor de bouw van de nieuwe woning.

4.2.1 Gevels en ramen

In de gevels die gericht is op de privétuin en naar het landschap bevinden zich meer raampartijen dan in de andere gevels. Gevelopeningen zijn licht verticaal. Aan de kant van het landschap is de woning open. Hier wordt veel glas in de gevel gebruikt. Aan de kant van de oprit en het zuiden (voorkant) worden traditionele raampartijen gebruikt.

De woning en het bijgebouw mogen worden gekoppeld door een muur in het zelfde materiaal als de woning en het bijgebouw.

4.2.1 Massa

Het erf bestaat uit een hoofd- en bijgebouw in de hoek van een perceel. De hoek van het perceel wordt gevormd door een stevige singel en bomenrij. Beide gebouwen hebben een rechthoekige plattegrond en markeren de hoek.

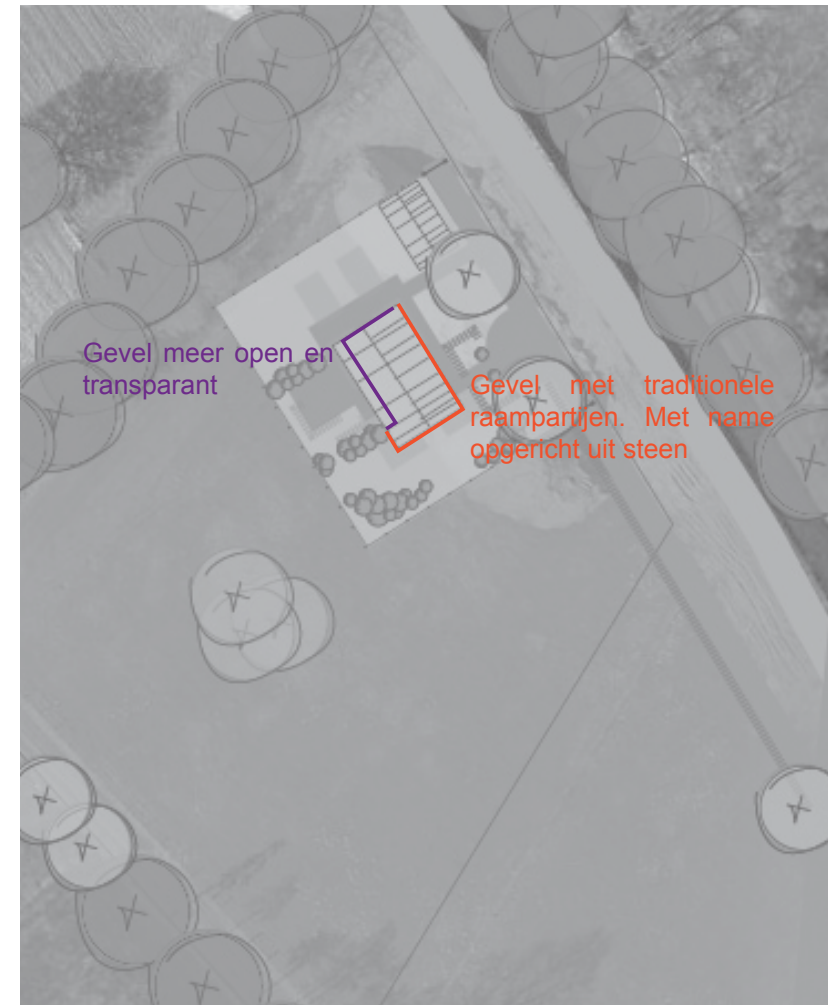
Het bijgebouw is op de achtergrond geplaatst. Rommelige activiteiten rond de bijgebouwen (zoals houtopslag, fietsenhok etc.) worden zo aan het oog onttrokken. De woning staat zichtbaar en duidelijk richting de Wierdenseweg gesitueerd.

4.2.2 Nokrichting & dakvorm

De woning heeft een eenvoudige hoofdvorm van één bouwlaag met een zadeldak en een lage goothoogte. De daken zijn voorzien van een eenvoudige zinken goot.

De dakrichtingen van de woning en het bijgebouw op het erf komen overeen. Ze zijn gericht naar de Wierdenseweg. Ze lopen parallel met de watergang de Entergraven.

Open en dichte gevel

Materiaalgebruik: Architectuur: gebruik hout en riet

Beelden uit archief,
van Gerben Homan,
Metz architecten

4.2.3 Materiaalgebruik en kleurgebruik

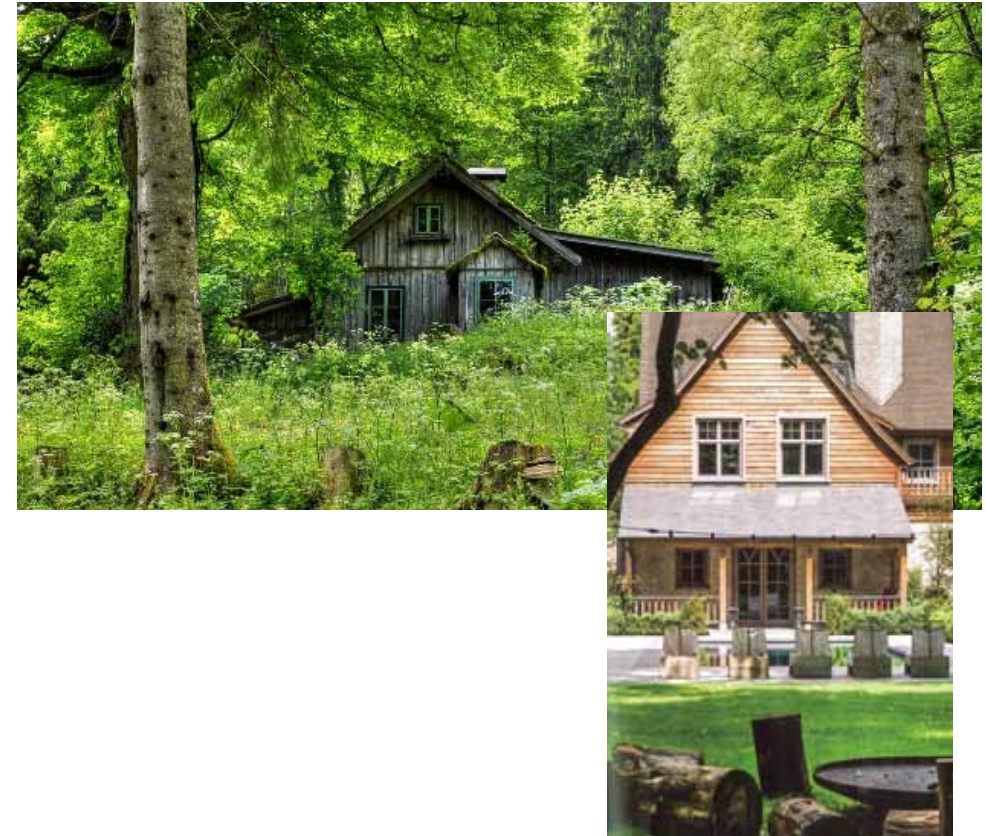
De woning en bijgebouw worden opgetrokken uit (bak)steen en hout. De stenen hebben een gedekte kleur (donkere aardkleuren). Gele of witte stenen passen niet in het beeld. Het exterieur van het gebouw wordt voor minimaal 50% opgetrokken uit steen.

De dakbedekking bestaat uit riet en/of dakpannen. Wanneer er gekozen wordt voor een pannendak, worden er zwarte dakpannen gebruikt. Glimmende materialen passen niet binnen het eindbeeld van de woning en het bijgebouw. De materialisatie vormt de link tussen de twee gebouwen.

4.2.4 Detaillering

De detaillering en vormgeving zijn verschillend tussen de woning en het bijgebouw. De woning heeft een exactere detaillering dan het bijgebouw. De detaillering zit hem in de toevoeging van windveren of gepleisterde plinten. Karakteristieke details zijn ook muurankers, sierspanten, uilenborden, segmentbogen, vakwerk van houtskelet, kroonlijsten, roedeverdeelde ramen en luiken.

De woning is opgericht uit hout en steen. De daken zijn gedekt met donkere pannen of riet of een combinatie hiervan.

Net als de tuin kent het huis een open en een formele kant. Naar het zuid-oosten toe (naar de oprit en de weg) is het huis formeel en klassiek. Naar het westen en het noorden toe is het huis open en op de tuin gericht. Hier wordt veel meer glas gebruikt.

Onderstaande beelden geven een dwarsdoorsnede weer: van dicht, formeel en traditioneel naar open.

Colofon

Het Inrichtingsplan Wierdenseweg is een uitgave van Eelerwoude.

Projectgegevens:

Project:	6444
Redactie:	Eelerwoude
Vormgeving	Eelerwoude
Drukwerk:	Eelerwoude, Goor
Bestandsnaam:	130531_js_landschappelijkeschets_Wierdenseweg.indd

Projectteam Eelerwoude:

Projectleider:	Henk Scheven
Planoloog:	Mark Elshof
Landschapsarchitect:	Jantine Schinkelshoek BNT
Projectsecretaresse:	Josee Gijsbers

Eelerwoude heeft vestigingen in Goor, Diever en Culemborg.

© Eelerwoude 2013, niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van Eelerwoude, Mossendamsdwarsweg 3, 7470 AB Goor.

www.eelerwoude.nl